Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

DPP-IV.059.2.2024.AK2
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Wadima Tyszkiewicza podczas posiedzenia Senatu RP 21 lutego 2024 r., dotyczące przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie wymagań dla szaf pracowniczych, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Odzież w restauracjach powinna spełniać wymagania higieniczno-sanitarne zgodne z obowiązującymi w branży gastronomicznej przepisami i normami. W związku z tym musi być odpowiednio przechowywana, co powoduje konieczność zapewnienia określonej liczby szaf. Ma to na celu zachowanie bezpiecznych i higienicznych warunków w środowisku pracy. Nieprzestrzeganie pozornie mało istotnych zasad może doprowadzić bowiem do poważnych konsekwencji i zagrożeń zarówno dla pracowników, jak i konsumentów

Dlatego w wyroku z dnia 7 lipca 2022 r. (III OSK 1343/21) Naczelny Sąd Administracyjny zauważył, że:

„Zgodnie z § 14 ust. 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia, szatnia podstawowa może być urządzona zamiast osobnych szatni odzieży własnej pracowników oraz szatni odzieży roboczej i ochronnej dla zatrudnionych przy pracach, podczas których zabrudzenie odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej występuje w tak małym stopniu, że nie stwarza ryzyka zanieczyszczenia odzieży własnej pracowników. Szatnia ta powinna mieć bezpośrednie połączenie z umywalnią. Szatnia, o której mowa w ust. 1, powinna być wyposażona w dwie szafy pojedyncze lub jedną szafę podwójną dla każdego pracownika korzystającego z tej szatni. Jedna szafa pojedyncza lub jedna część szafy podwójnej powinna być przeznaczona na odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej, zaś druga – na odzież własną pracowników (ust. 3).

Według powołanych przepisów dwie szafy pojedyncze lub jedna podwójna powinna przypadać na „każdego pracownika korzystającego z szatni". (...) Nietrafne jest stanowisko (...), iż wymogi zapewnienia odpowiedniej ilości szaf pracownikom są spełnione wówczas, gdy odpowiednia ilość szaf przypada nie na każdego pracownika, lecz na pracownika zmiany, tj. aktualnie obecnego w pracy. Zasadnie twierdzi Sąd I instancji, że nie można pojęcia korzystania przez pracownika z szatni zawężać do sytuacji wykorzystywania szafki tylko podczas jednej zmiany. W wymiarze praktycznym powoduje to konieczność opróżnienia szafy przez pracownika kończącego zmianę i zabrania ze sobą odzieży roboczej, lub pozostawienia jej w szafie pracownika, który rozpoczyna pracę na kolejną zmianę. Tego typu zabiegi organizacyjne pozostają w opozycji do treści § 14 ust. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia."

tel. 222-500-108
info@mrips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Także w wyroku z dnia 14 marca 2023 r. (III OSK 1973/21) Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że przepis § 14 ust. 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia zobowiązuje pracodawcę do zapewnienia w pomieszczeniu szatni takiej liczby szaf, która będzie odpowiadać ogólnej liczbie zatrudnionych u danego pracodawcy pracowników, którzy z tej szatni korzystają. Nie chodzi więc o pracowników, którzy korzystają z szatni w danym momencie, na określonej zmianie, lecz o wszystkie zatrudnione osoby korzystające z szatni.

Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, pracodawca nie może się zwolnić od obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, powołując się na problemy finansowe czy względy ekonomiczne. Zgodnie bowiem z art. 207 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465) pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy. Jest on obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

Odnosząc się natomiast do powołanego w powyższym wyroku NSA z dnia 7 lipca 2022 r. wymiaru praktycznego, należy również zaznaczyć, że przy pracy zmianowej nie jest możliwe korzystanie z jednej szafy przez dwóch pracowników, którzy pracują na następujących po sobie zmianach. Zmiany rozpoczynają się bowiem o określonych godzinach, w związku z czym pracownik, aby rozpocząć pracę o określonej godzinie musiałby skorzystać z szafy, która nie została jeszcze „zwolniona" przez pracownika z poprzedniej zmiany. Trudne zatem wydaje się pogodzenie możliwości korzystania z jednej szafy przez pracowników pracujących na różnych zmianach.

Niezależnie od powyższego uprzejmie informuję, że zasygnalizowany problem zostanie poddany głębszej analizie podczas prac przy najbliższej nowelizacji ww. rozporządzenia.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/